

2. Неруш Ю. М. Логистика в схемах и таблицах. – М.: Проспект. - 2008. – 192 с.
3. Миротин Л. Б., Ташбыев Н. Э. Транспортная логистика. – М.: Брандес. – 2004. – 115 с.
4. Кальченко А. Г. Основы логистики. – К.: Товариство «Знання». – 1999. – 135 с.

РЕЗЮМЕ. У статті розглядається місце системи транспорту у логістичних системах металургійних підприємств, наведено характеристику, переваги та недоліки основних видів транспорту підприємств та проведено оцінку оптимального вибору виду транспорту для підприємств металургійної галузі.

Ключові слова: логістична система, транспорт, бальна оцінка, металургійні підприємства.

РЕЗЮМЕ. В статье рассматривается место системы транспорта в логистических системах металлургических предприятий, приведена характеристика, преимущества и недостатки основных видов транспорта предприятий и проведено оценку оптимального выбора вида транспорта для предприятий металлургической отрасли.

Ключевые слова: логистическая система, транспорт, бальная оценка, металлургические предприятия.

SUMMARY. The article discusses the place of transport in logistics systems of metallurgical enterprises, shows characteristics, advantages and disadvantages of the main modes of transport companies and assessed the optimal choice of mode of transport for enterprises in the metallurgical industry.

Keywords: logistics system, transportation, point scoring, metallurgical enterprises.

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО ІНВЕСТИВАННЯ У ПРОМИСЛОВІ ПІДПРИЄМСТВА УКРАЇНИ

Мусієнко С.Ю., аспірант, Приазовський державний технічний університет

Постановка проблеми. Стале зростання, оновлення і розвиток вітчизняних підприємств може бути досягнутим з використанням сучасних інструментів реалізації інноваційних процесів. Розвиток інноваційного підходу на промислових підприємствах України призведе до раціональної та збалансованої економії при використанні ресурсів (енергетичних, матеріальних, фінансових, інтелектуальних та інших). Інвестицій є обов'язковим та необхідним елементом та джерелом інноваційної діяльності. У наш час більшість інвестицій не є інноваційним, що згодом деформує та руйнує структуру національної економіки, гальмує розвиток промислових підприємств. Без інноваційного напрямку інвестицій не зможе відбутися становлення якісно-кількісного економічне зростання промислових підприємств України. Тому, розвиток інноваційного інвестування у промислові підприємства України є актуальною темою.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Основи досліджень у сфері інноваційного розвитку сформував провідні закордонні вчені Й. Шумпетер, Б. Твісс, К. Фрімен, М. Хучек та ін. Сьогодні значна кількість українських вчених досліджує питання інноваційної та інвестиційної діяльності: Ю.В. Макогон, О. Даций, В. Євтушевсько, С. Ілляшенка, М. Пашути, С. Пирожкова, Л. Федулова, Р. Фатхутдінова, А. Череп, О. Чернова та інші.

Виділення невирішеної проблеми. Незважаючи на значне накопичення теоретичних концепцій, емпіричної теорій та досвіду, залишається невирішеними проблеми інноваційних інвестицій, оскільки спостерігається неефективне їх використання на промислових підприємствах України.

Ціль наукової статті. Метою статті є визначення місця інноваційних проектів у інвестиційній діяльності, виявлення спільності між інноваціями та інвестиціями, аналіз інноваційних інвестицій у промисловість України та виокремлення особливостей інноваційного інвестування.

Результати досліджень. Під інвестиційним проектом розуміють комплекс взаємопов'язаних заходів, протягом яких передбачається вкладення лімітованої кількості ресурсів, у тому числі інтелектуальних, матеріальних, людських з метою отримання запланованого результату та досягнення поставлених цілей.

У сучасній літературі наводиться багато різних класифікацій інвестиційних проектів. Широкий діапазон видів і підвидів інвестиційних проектів пояснюється тим, що методи управління інвестиційними проектами значною мірою залежать від масштабу (розміру) проекту, термінів

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

реалізації, якості, обмеженості ресурсів, місця та умов реалізації тощо. У різноманітні класифікації інвестиційних проєктів займає своє місце й інноваційні проєкти.

Інноваційний проєкт можна визначити як комплекс дій, спрямованих на створення, виробництво і поширення результатів наукової праці на ринок – кінцевому споживачу. Оскільки, інвестування - довгострокове вкладення капіталу в різні сфери діяльності з метою отримання прибутку, то інвестиції в інноваційну діяльність організації мають передбачати певний рівень їхньої прибутковості, який би був не меншим, ніж віддача від вкладення вільних фінансових коштів на депозити. Інновації не можуть існувати без інвестицій. Економічний успіх кожного інноваційного проєкту – це відношення рівня фінансової віддачі до початкової інвестицій, а майже кожний інноваційний проєкт можна розглядати як інвестиційний, головна мета якого – це отримання прибутку. Існує тісна залежність між інноваційною діяльністю та інвестиційною. Дане твердження можна пояснити через взаємозв'язок складових елементів інноваційної та інвестиційної діяльності (табл. 1). [1]

З табл. 1 можна зробити висновки, що зв'язок інноваційної та інвестиційної діяльності настільки сильний, що існування цих термінів окремо звужує визначення інноваційного процесу. Спорідненість та взаємозв'язок даних категорій простежується у широкому виборі напрямів застосування, тобто інвестиції та інновації (як системоутворюючі складові) можуть бути вкладенні у різні сфери (організаційну, фінансову, соціальну, наукову та інші), але тільки інноваційний підхід надає інвестиціям належного напрямку та призводить до досягнення максимального ефекту.

Таблиця 1.

Взаємозв'язок елементів інвестиційної та інноваційної діяльності [1,2,3]

Категорії	Спільні характеристики
Мета	Отримання (досягнення) додаткових вигод (ефекту): -економічного (дохід); -соціального (покращення рівня життя), інші.
Суб'єкт	Інвестор фінансує процес створення та впровадження, інноватор здійснює створення та впровадження інновацій на ринок
Об'єкт	Науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності є об'єктом й інвестиційного, й інноваційного проєктів
Термін здійснення	Певний проміжок часу (середньострокові, частіше довгострокові). Для інновацій – від зародження ідеї до комерціалізації інновації. Для інвестиції – період окупності
Спрямування (напрямок)	Обидві категорії спрямовані на покращення властивостей об'єкту діяльності (оновлення, поліпшення, модернізація, реконструкція)
Фінансування	Джерела: власні кошти, кошти вітчизняних та іноземних інвесторів, державні кошти
Оцінка ефективності	Методи оцінки ефективності: - чистої теперішньої вартості (інтегрального ефекту); - внутрішньої норми рентабельності (доходності); - індексу рентабельності інвестицій; - терміну окупності інвестицій.
Проектне управління	Методи управління: послідовні, інтерактивні, Еджайл, метод розподілу на етапи

Спостерігається схожість у трактуванні основних задач притаманних даним категоріям (табл. 1). Спорідненість полягає у тому, що ці поняття носять довготерміновий характер та обидві спрямовані на отримання результату – одержання ефекту (економічного, соціального, екологічного та інших). Довготерміновий характер вбачається у тому, що результат від вкладання та впровадження інвестицій та інновацій відповідно до часу отримання вигоди займає певний час.

Переваги інвестування в інновації полягає у тому, що інвестор отримує прибуток або інші види корисного ефекту, а новатор – можливі ефекти: соціальний – покращення умов праці, екологічний – зменшення частки забруднення навколишнього середовища та інше. Таким чином, обидва проєкти мають однакову основу, обидва вимагають грошей, розрахунок одних і тих же фінансових показників, обидва проєкти вимагають проектного управління.

Інноваційні інвестиції – це вкладення коштів у нематеріальні активи, пов'язані з впровадженням досягнень науково-технічного прогресу (НТП). Інноваційні інвестиції забезпечують кількісні і якісні поліпшення виробничої діяльності підприємств завдяки впровадженню досягнень НТП і

ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

здійснюються з метою отримання прибутку, скорочення витрат на виробництво, успішної протидії конкурентам на товарних ринках, або досягнення соціального ефекту. Інноваційні інвестиції складаються переважно з інтелектуальних інвестицій – вкладень в об'єкти інтелектуальної власності, що випливають з авторського, винахідницького і патентного права, права на промислові зразки і корисні моделі (так звані права користування). Інноваційні інвестиції можуть здійснюватися або у формі придбання готової науково-технічної продукції (патентів на наукові відкриття, винаходи, промислові зразки і товарні знаки, марки) або у формі розробки нової науково-технічної продукції безпосередньо на підприємстві чи сторонніми установами на замовлення підприємства.

Однак, інвестування в інноваційні проекти має свої особливості. Інноваційна діяльність, порівняно з іншими видами інвестиційної діяльності, більшою мірою пов'язана з ризиком, оскільки повна гарантія позитивного результату практично відсутня. У результаті інноваційні проекти більш залежні від чинників невизначеності, які і є причиною виникнення ризиків.

Інноваційний ризик — це ймовірність втрат, що виникають при вкладенні підприємницькою фірмою засобів у виробництво нових товарів і послуг, які, можливо, не знайдуть очікуваного попиту на ринку.

Інноваційний ризик виникає у таких ситуаціях:

– при впровадженні дешевшого методу виробництва товару або надання послуги порівняно з тими, що вже використовуються. Подібні інвестиції даватимуть організації тимчасовий надприбуток доти, доки організація є єдиним власником цієї технології. У цій ситуації організація стикається з одним видом ризику – можливою неправильною оцінкою попиту на товар, що виробляється;

– при створенні нового товару або послуги на старому устаткуванні. У цьому випадку до ризику неправильної оцінки попиту на новий товар або послугу додається ризик невідповідності якості товару або послуги у зв'язку з використанням старого устаткування;

– при виробництві нового товару або послуги за допомогою нової техніки і технології. У такому разі інноваційний ризик включає: ризик того, що новий товар або послуга може не знайти покупця; ризик невідповідності нового устаткування і технології необхідним вимогам для виробництва нового товару або послуги; ризик неможливості продажу створеного устаткування, оскільки воно не підходить для виробництва іншої продукції, у разі невдачі.

Але інноваційний бізнес при високих ризиках приносить і високі доходи. Венчурні фонди інвестують в портфель інноваційних продуктів, який складається з тільки починаються проектів, вже запущених проектів, проектів приносять великий прибуток (тобто проекту, який окупає витрати на інші проекти, приносить більшу норму прибутку інвестора, і що дозволяє йти подальшому розвитку розробок нових ідей і продуктів), і невдалих проектів (проекти від яких у компанії залишається тільки досвід, певні напрацювання і великі неопроваджені збитки). Система фінансування інноваційних проектів будується за принципом 1:10:100, в такій залежності збільшується і капіталізація проекту, і доходи учасників проектів. А інвестиційний проект, звичайно приносить прибуток у кращих випадках, але у нього немає такої геометричної прогресії, як у інноваційного проекту 1:10:100. [4]

Розглянемо особливості інноваційних інвестицій на промислових підприємствах України. У табл. 2 наведена динаміка інноваційного інвестування у промисловість України.

Таблиця 2.

Основні показники інноваційного інвестування у промисловість України у 2004-2009 рр. [5]

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Інвестиції в промисловість, млн. грн.	28191,0	35031,0	44804,0	64341,0	76618,0	57658,0
Інноваційні інвестиції в промисловість, млн. грн.	4534,6	5751,6	6160,0	10821,0	11994,0	7949,0
Приріст обсягу інноваційних інвестицій у промисловість, %		26,8	7,1	75,7	10,8	-33,7
% інноваційних інвестицій у загальному обсязі інвестування у промисловість	16,1	16,4	13,8	16,8	15,7	13,8
Обсяг реалізації інноваційної продукції, млн. грн.	18784,0	24995,4	30892,7	40188	45830,2	31432,2
Приріст обсягів реалізації інноваційної продукції, млн. грн.		33,1	23,6	30,1	14,0	-31,4

Таким чином, доля інноваційних інвестицій у загальному обсязі інвестування у промисловість України у 2009 р. склала 13,8%, з табл. 2 можна зробити висновки, що даний показник кожного року коливається. Також коливання спостерігаються і за приростом обсягів інноваційних інвестицій. Так, у 2009 р. приріст інноваційних інвестицій склав -33,7%, а у 2007 р. спостерігався найбільший приріст, який склав 75,7%. Динаміка з табл. 2 свідчить, що в Україні, незважаючи на обраний стратегічний інноваційний розвиток країни, відсутня позитивна тенденція нарощування інноваційних інвестицій, що стримує інноваційний розвиток промислових підприємств.

З динаміки обсягів реалізації інноваційної продукції можна зробити висновки, що обсяги з кожним роком зростають. Найбільший приріст спостерігався у 2005 р. – 33,1%, а у 2009 р. у зв'язку із фінансовою світовою кризою обсяги реалізації інноваційної продукції знизились на 31,4%.

На рис. 1 та 2 наведено структуру вкладання інноваційних інвестицій та структуру джерел фінансування інноваційних проектів у промисловості України 2009 р.

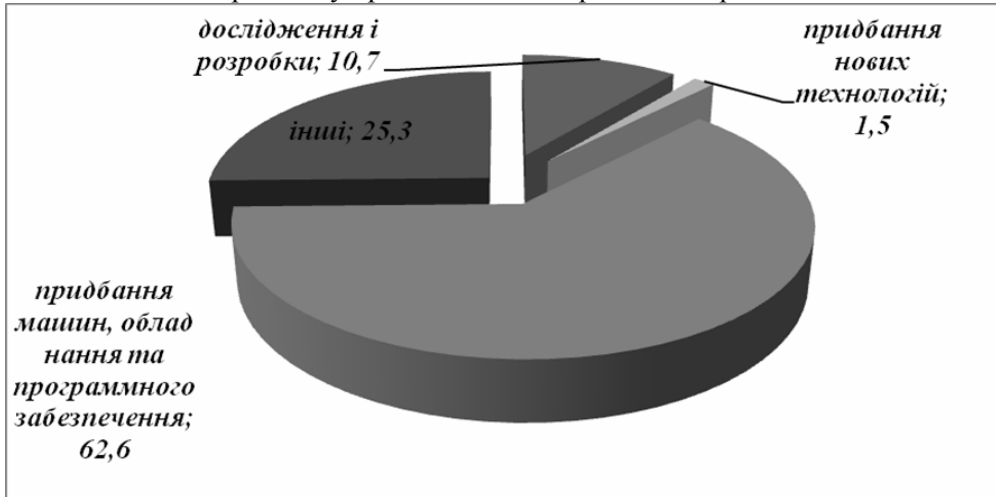

Рис. 1. Структура вкладання інноваційних інвестицій у промисловість України у 2009 р., % [5]

Таким чином, найбільше інноваційних інвестицій приходить на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 62,6%, найменше на придбання нових технологій – 1,5%. На дослідження та розробки фінансується 10,7%.

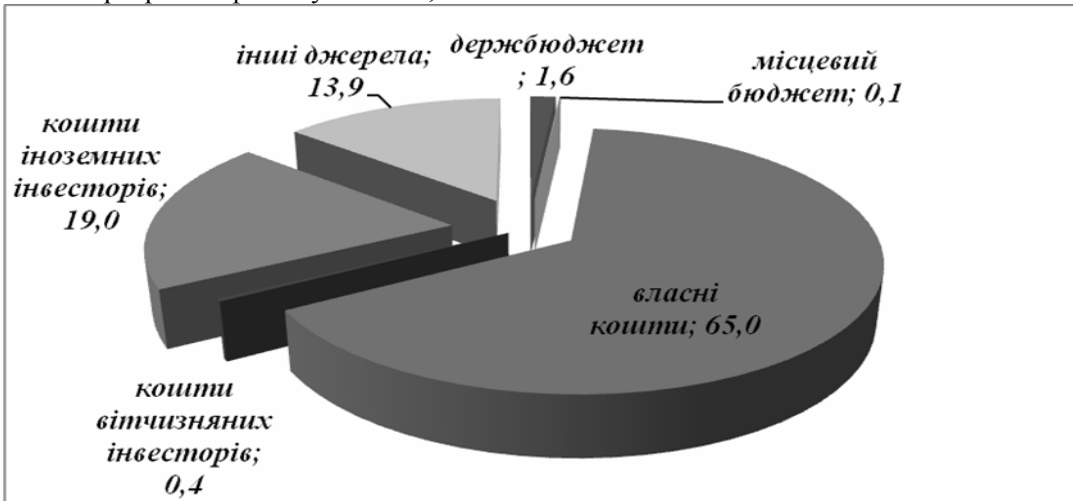

Рис. 2. – Структура джерел фінансування інноваційних проектів у промисловості України у 2009 р., % [5]

Таким чином, 65% інноваційних проектів у промисловості фінансується за рахунок власних коштів підприємств, лише 1,7% за рахунок держбюджету та місцевих бюджетів, що є основною причиною стримування інноваційного розвитку промислових підприємств України. На долю іноземних інвесторів припадає 19%, а вітчизняних інвесторів – 0,4%.

Аналіз динаміки обсягів інноваційних інвестицій у промисловість України свідчить про відсутність стабільності та нарощування інноваційного інвестування у промисловість. Показники інноваційного розвитку промисловості не мають щорічного постійного зростання. Головною

причиною стримування інноваційного розвитку промислових підприємств є переважна більшість інноваційних інвестицій за рахунок власних коштів. Більшість промислових підприємств України потребують інноваційного оновлення, але вони не мають власних коштів для інноваційного інвестування, отже виникає потреба у зовнішніх інвесторах, які в свою чергу не зацікавлені у інноваційному інвестуванні із-за інноваційних ризиків.

Висновки та пропозиції. Інвестиційні та інноваційні проекти мають однакову основу, обидва вимагають грошей, розрахунок одних і тих же фінансових показників та проектного управління. Однак, інвестиції в інноваційні проекти пов'язані із значним ризиком, який виправдовує себе у разі успішної реалізації проекту. Інноваційні проекти на відміну від інших інвестиційних проектів мають складну систему фінансування. В сучасних умовах виникає потреба у розробці механізму збалансованого інноваційного інвестування, у якому будуть враховуватись: економічна вигода інвестора, екологічний, соціальний ресурсо- та енергозберігаючий ефекти для підприємства, на якому впроваджується інновації, державна підтримка та мінімізація інноваційних ризиків.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Череп А. В., Маркова С. В. Теоретичні аспекти формування інноваційно-інвестиційної діяльності / А. В. Череп, С. В. Маркова // Інноваційна економіка. – 2009. - №5. – С. 154-158.
2. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-ХІІ / Верховна Рада України [Електронний ресурс] Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. – Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-ІV / Верховна Рада України [Електронний ресурс] Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Загорная Т. О. Роль инновационно-инвестиционной стратегии в системе формирования конкурентных преимуществ предприятия // Економічний простір – 2009. – №23/2. – С. 220 – 227.
5. Державний комітет статистики України: офіційний веб-сайт. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
6. Денисенко М. П. Основи інвестиційної діяльності: Підручник для студентів / М. П. Денисенко - К.: Алеута, 2003. – 338 с.

РЕЗЮМЕ

У статті визначено роль інноваційних проектів у інвестиційній діяльності промислових підприємств, виявлено спільність між інноваціями та інвестиціями. Проаналізовано динаміку інноваційних інвестицій на промислових підприємствах України та визначено особливості інноваційного інвестування.

Ключові слова: інновації, інвестиції, промислові підприємства, інноваційні інвестиції.

РЕЗЮМЕ

В статье определена роль инновационных проектов в инвестиционной деятельности промышленных предприятий Украины, выявлено общее в понятиях инновации и инвестиции. Проанализировано динамику инновационных инвестиций на промышленных предприятиях Украины и определено особенности инновационного инвестирования.

Ключевые слова: инновации, инвестиции, промышленные предприятия, инновационные инвестиции.

SUMMARY

Author defines the role of innovative projects in the investment activity of industrial enterprises in Ukraine, found commons in terms of innovation and investment. Author analyzes the dynamics of innovation investments in industrial enterprises of Ukraine and defined features innovative investment.

Keywords: innovation, investment, industry, innovative investments.